

Yokluktan Varlığa

Ulaşım

18.05.2024 – İMO İstanbul

Tevfik Kızgıncaya

Dünya Ulaşımında Türkiye

100 Yıl Önceki Türkiye

Milletin Hali

Demografik (nüfus) yapı: (1927 nüfus sayımı)

- Nüfusumuz: 13.600.000
- 20 yaş altı nüfus: 6.542.000 (%48,6)
- 7- 12 yaş grubu çocuk nüfus: 1.300.000 (% 9,6)
- 1000 kadın nüfusa karşı 20- 60 yaş erkek nüfus 824 kişi.

Yerleşim:

- Nüfusun %16,3'ü 10.000 ve daha büyük yerleşim merkezlerinde,
- Nüfusun %87,7'si kırsal alanda (40.000 köy) yaşıyordu.

Milletin Hali

Eğitim durumu:

- Arapça okuma yazma bilen: 1,1 milyon kişi
- Yetiřkinlerde okuma yazma oranı;
Erkeklerde % 5,4
Kadınlarda % 0,4
- Toplam nüfusun %2,7'si eğitim almakta idi.

Milletin Hali

Ekonomik durum:

- Kişi başına gelir: 45,3\$ (1923)
- Dış borç: 129,6 milyon Lira (1923)
- Tarımda çalışan nüfus: %78,2
- Sanayide çalışan nüfus: % 7,4

Sanayi işletmeleri:

5 kişi ve daha az işçi çalışan	9370 işletme (%96,8)
50 kişi ve daha fazla işçi çalışan	321 işletme (% 3,2)

Milletin Hali

Sağlık (1923)

- Doktor 337 (30 bin insana 1 Doktor)
- Sağlık Memuru 434
- Diplomalı Ebe 136
- Eczacı 60
- Salgın Hastalıklar Sıtma, Tifüs, Verem, Frengi, Tifo, Cüzzam, Bit sorunu

İletişim:

Telgraf Hatları Demiryolları üzerinde

Ulaşım

Misak-1 Millî sınırları içinde karayolu 9.711 km.

Anadolu'da ana karayolları;

1. Bağdat Karayolu: Samsun-Amasya-Tokat-Sivas-Harput-Musul
2. Ereğli (Konya)-Kayseri-Malatya-Harput-Diyarbakır yolu.
3. Kayseri-Sivas yolu.
4. Halep-Urfa-Diyarbakır yolu.
5. Trabzon-Bayburt-Erzurum-İran (transit) yolu.
6. İzmit-Adapazarı-Bolu, Ankara-Sivas yolu

Araba sayısı (yaklaşık)

İstanbul	800 adet
İzmir	100 adet
Anadolu'da	100 adet

Denizyolu

Kara sularımızda gemi işletme imtiyazı Fransa'nın, Hollanda, Avusturya, Rusya, İsveç, İspanya, Prusya da imtiyazı kullanıyor.

Ulaşım

Demiryolu

- Osmanlı'da demiryolu 12 bin km. (1830 – 1914)
- Misakı Milli sınırları içinde kalan 4112 km.
- Anadolu'da ilk demiryolu 270 km İzmir-Aydın hattı, Sarayköy ve Dinar'a 130 km uzatıldı. İmtiyaz hakkı İngiliz grubuna ait. (1856)
- İngilizler, Adana- Mersin hattı 67 km yapmışlardır. (1883)
- Fransızlar, İzmir-Kasaba (Turgutlu) hattı 168 km, tali hatlarla 517 km. (1866)
- Osmanlı'ya ait İstanbul-Edime-Dedeoğlu Hattı 467 km. (1874)
- Rusların yaptığı Erzurum- Sarıkamış- Sınır hattı 356 km (1913)

Bağdat Demiryolu

- Anadolu-Bağdat Demiryolu, İstanbul ve İzmit arası 1597 km (1873) hattın işletilmesi ve İzmit-Ankara Hattı'nın yapımı Almanlara bırakılmıştır.
- Alman şirketi Anadolu Demiryolu Şirketi Osmanisine (1903) Ankara, Kayseri, Sivas, Eskişehir, Afyon ve Konya hatlarınının yapımı ve işletmesi, hattın iki tarafında 20 km maden ve petrol arama hakkı ile veriliyor.

Memleketin - Milletin Hali

Cehalet

Sefalet

Salgın Hastalıklar

İletişim yok

Ulaşım yok

Varlığa Ulaşma Yolunda

- **Cehalete karşı,**
Toplu Eğitim Seferberliği
- **Sefaletе karşı,**
Toplu Kalkınma Hamlesi

Toplu Eğitim Seferberliği

Toplu Eğitim Seferberliği

Toplu Kalkınma Seferberliği

Yokluktan Varlığa Ulaşım

Cumhuriyet Politikalarının Sonucu

(29 Ekim 1933)

10. Yıl Marşı

Çıktık açık alınla On yılda her savaştan

On yılda on beş milyon genç yarattık her yaştan

Başta bütün dünyanın saydığı Başkumandan

Demir ağlarla ördük Anayurdu dört baştan

...

Yokluktan Varlığa Ulaşım

Cumhuriyet Politikalarının Sonucu

Prof. Dr. Aziz SANCAR
Nobel Kimya Ödülü - 10 Aralık 2015

Cumhuriyet Politikalarının Sonucu

Cumhuriyet

*“Demokrasi ilkesinin
en çağdaş ve akılcı uygulamasını sağlayan
hükümet şeklidir.”*

**İnsan Hak ve Özgürlükleridir
Halkçıdır, Aydınlanmadır, Kalkınmadır
Kadınıyla Erkeğiyle
İnsan ve Yurttaş Olmaktır
Çağdaşlıktır...**

Demokratik Devrimdir.

Hilts, Barkley, Thornburg raporları (1948 – 1950)

1. Bugüne kadar uygulanan politika ve yapılanlar yanlıştır, terk edilecektir,
2. **Kurduğunuz fabrikalar, kapatılacak ya da satılacaktır,**
3. Türkiye tarım ülkesidir, tarım üretimi ile kalkınacaktır,
4. Sanayide, tarımsal üretim için tarım alet ve gereçleri yapılacak. Ara malı, inşaat malzemeleri ve gıda maddeleri işleyecek şekilde hafif ve küçük ölçekte olacaktır,
5. Diğer tüketim maddelerini üretmek pahalıdır, dışarıda ucuzdur. İthal edilmelidir,
6. **Demiryolu yerine karayollarına ağırlık verilecektir,**
7. **Devlet sanayiden ve ekonomiden çekilecek, yerli ve yabancı özel girişime (sermayeye) ağırlık verilecektir,**
8. Özel girişimin önündeki yasal engeller kaldırılacak, iç ve dış ticaret hukuku yeniden düzenlenecektir,
9. Türkiye'ye yapılacak yatırım ve hizmetler ABD şirketleri tarafından karşılanacaktır,
10. Gerekli uzman, yönetici ve teknik personel ile kamu yönetiminde destek ABD'den sağlanacaktır,

Ulaşımında Kırılma

Hilts Raporu Önerileri (1948)

- Bayındırlık Bakanlığına bağlı Yollar (Karayolları) Genel Müdürlüğünün ve on bölge müdürlüğünün kurulması,
- Karayolu ulaşımının demiryolu ulaşımından daha hızlı ve kapıdan kapıya ulaşılabilen bir sistem olduğu,
- Demiryollarının yüzde 13'ünün ABD'de terk edildiği,
- Demiryolu sistemine Van'a kadar uzatılmasından başka bir ihtiyaç olmadığı,
- Türkiye'nin 35 bin km. uzunluğunda karayoluna ihtiyacı olduğu,
- Anlaşmaya göre verilecek yardım makineleri ile yapılacak ortak çalışmada kalifiye Amerikalı müteahhitleri ile yol yapımının sevk ve idare usulünün uygulaması,
- Amerika Yollar idaresine yetiştirilmek üzere teknik personel gönderilmesi...

Varlıktan Yokluğa Dönüş

Köy Enstitüleri kapatıldı

**Topraksız köylüyü topraklandırma kanunu,
Toprak Kanunu uygulanmadı**

Din siyasetin öznesi yapıldı

Bilime dayalı laik eğitim sisteminden

ve

Üretime dayalı Planlı, Kalkınmacı

Karma ekonomiden uzaklaştırıldı

Varlıktan Yokluğa Dönüş

Ben kapattırdım köy enstitülerini.

Ben toprak ağasıyım. 200'e yakın köyüm var.

Bu köylerdeki halk bana tapar. Ne işi varsa bana sorar.

Evlenecek, boşanacak, askere gidecek, mahkemesi nesi varsa gelir bana danışır.

Ama Köy Enstitüleri açıldıktan sonra 5 köyüme Köy Enstitüsü mezunu geldi ve bu köylerden artık kimse bana gelip danışmamaya başladı.

Ben düşündüm, 200 köyümün hepsine Köy Enstitüsü mezunu gelirse

BENİM AĞALIĞIM NE OLUR, SIFIRA DÜŞER!

Dönemin Van Milletvekili Kinyas Kartal

100 Yıl Sonra Türkiye

21 yy Türkiye'sinin Temel Sorunları

Cehalet

Sefalet

Salgın Hastalık

Varlıktan Yokluğa

Yenidünya Düzeninde Türkiye

24 Ocak Kararları

Turgut Özal

*

Özelleştirme yasası TBMM'de Kabul edildi

*Bugünü çocuklarınıza, torunlarınıza anlatırken,
Türkiye, coğrafi bölgesindeki son sosyalist devlet olmuştu.
Biz onu yıktık, diyeceksiniz.*

Başbakan Tansu Çiller

24 Kasım 1994

Varlıktan Yokluğa

Fabrikalar, Üretim Tesisleri satıldı...

**Akla ve Bilime dayalı Eğitim Politikası,
Planlamacı, Kalkınmacı, Üretime dayalı
Karma Ekonomi Politikası,**

TERK EDİLDİ...

**Cumhuriyetin İlkeleri
YOK EDİLDİ...**

Varlıktan Yokluğa

Eğitimde

(TÜİK 2022)

Okuma yazma bilmeyen:	1.879.329
İlkokul mezunu olmayan:	7.592.480

Ekonomide

(BM Sürdürülebilir Kalkınma Raporu 2023)

Açlık Sınırı altında yaşayan:	32.150.000
Yoksulluk Sınırı altında yaşayan:	51.600.000

Türkiye Cumhuriyeti

Yol Ayrımındadır:

Ya Bitiş, Ya Çıkış

Ya Batılı Çağdaş bir Ülke

Ya da bir Ortadoğu Ülkesi

Çıkışa Giden Yol

Akla ve Bilime Dayalı Çağdaş Eğitimiyle
Kendi kaynaklarımıza dayalı Üretim Ekonomisiyle
Demokratik Laik Sosyal Hukuk Devleti niteliğiyle

Cumhuriyet'tir.

- Tarlada, madende hammaddeyi
  - Üniversitede teknolojiyi
- Fabrikada tüketim maddelerini

**KENDİMİZ ÜRETEREK
HAKÇA PAYLAŞARAK**

Demokratik Laik Cumhuriyet Sosyal Hukuk Devleti

**Düşünceleri, İlkeleri ve Eserleriyle
Sonsuza dek yaşayacaktır...**